

Vlaams
Parlement

vergadering **C247**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en
Toerisme

van 27 april 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de rechtstreekse vertegenwoordiging van Vlaanderen in internationale parlementaire organisaties – 2957 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het beleid rond het afsluiten van handelsverdragen na kritische geluiden van coalitiepartners – 2965 (2020-2021)	7
VRAAG OM UITLEG van Maarten De Veuster aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de heroriëntering van de samenwerking met Zuid-Afrika – 2978 (2020-2021)	13

**VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de rechtstreekse vertegenwoordiging van Vlaanderen in internationale parlementaire organisaties
– 2957 (2020-2021)**

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, in heel wat interparlementaire vergaderingen heeft de Senaat een afvaardiging. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa, de Parlementaire Assemblee van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE), de Parlementaire Assemblee van de Unie voor de Middellandse Zee (PA-UvM), de Conferentie van Commissies voor de communautaire aangelegenheden (COSAC), de Interparlementaire Unie (IPU), de Gezamenlijke Parlementaire Controlegroep voor Europol en onder meer ook de NAVO Parlementaire Assemblee (NAVO PA).

Binnen de Interparlementaire Unie opereren ook een aantal bilaterale secties, als ik ze zo mag noemen. Voorbeelden zijn de bilaterale sectie België-Oekraïne, België-Wit-Rusland, België-Rusland, België-Moldavië enzovoort. De leden van deze bilaterale secties zijn volksvertegenwoordigers uit zowel de Kamer van Volksvertegenwoordigers als de Senaat.

Als we kijken op de website van de Senaat, dan kunnen we daar lezen: "Via hun vertegenwoordigers in de Senaat hebben de deelstaten toegang tot internationale parlementaire organisaties." Echter, met het brede draagvlak dat bestaat in zowel de politiek als bij de bevolking voor de afschaffing van de Senaat lijkt het wat contradictorisch te zijn dat de deelstaten slechts via een omweg toegang hebben tot deze internationale parlementaire organisaties. Een rechtstreekse vertegenwoordiging van de deelstaten in internationale parlementaire organisaties zou de zichtbaarheid van Vlaanderen wereldwijd vergroten.

Ook huidig premier Alexander De Croo sprak zich trouwens voor de verkiezingen – men moet altijd opletten als een politicus spreekt, of het voor of na de verkiezingen is – zeer sterk uit tegen het voortbestaan van de Senaat en liet optekenen dat – ik citeer – 'er geen toekomst is voor de Senaat'.

Vandaar deze vragen, minister-president. Hoe staat de u tegenover het idee de vertegenwoordiging van de deelstaten in internationale parlementaire organisaties rechtstreeks via de deelstatelijke parlementen te regelen?

Een tweede vraag: werden er in het verleden reeds pogingen ondernomen om dit te bewerkstelligen? Zo ja, wat waren de struikelblokken? Zo neen, bent u bereid om hierover het gesprek aan te gaan met de Federale Regering en de regeringen van de andere deelstaten?

Een laatste vraag: is Vlaanderen volgens u voldoende zichtbaar in de verschillende interparlementaire organisaties? Zo ja, waaruit leidt u dat af? Zo neen, wat zou, op de rechtstreekse vertegenwoordiging van de deelstaten in internationale parlementaire organisaties na, nog gedaan kunnen worden om de zichtbaarheid van Vlaanderen te vergroten?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, ik ben voorstander van het idee om de deelstaten in interparlementaire organisaties rechtstreeks toegang te

geven. Alleen: dat idee kan in veel gevallen enkel verder uitgewerkt of gerealiseerd worden door de parlementaire organisaties zelf.

In de Interparlementaire Unie verenigen en organiseren parlementen zichzelf. Zij roepen dit soort verenigingen, zoals u hebt opgesomd, in het leven, en ze leggen zelf de doelen, de spelregels en de statuten daarvan vast.

In dat soort kwesties zijn dus vooral de parlementen zelf aan zet, hier is voor regeringen geen rol weggelegd. Ik neem aan dat het parlement het niet over zijn kant zou laten gaan als wij ons als regering met de interparlementaire werkzaamheden zouden gaan bemoeien. De vraag of de Senaat blijft bestaan of wordt afgeschaft of hervormd – ik hoop zo snel mogelijk afgeschaft – verandert daar in principe niets aan. Dat geldt ook voor het andere deel van het parlement, de Kamer.

Wat het verleden betreft, of er reeds pogingen ondernomen zijn: ik heb er weet van dat parlementsleden ooit bij de IPU de vraag gesteld hebben om de organisatie ook toegankelijk te maken voor volksvertegenwoordigers uit deelstaatparlementen. Die vraag werd telkens afgewezen, met verwijzing naar de statuten. Artikel 3.3. van de Statuten van de IPU schrijft voor: "In a federal State, only the federal Parliament may make a request to become a Member of the Inter-Parliamentary Union."

Nu kan men zelfs daarover discussiëren want, aangezien we in België geen hiërarchie hebben tussen de deelstaatparlementen en het federale parlement, kan me daarover nog wel een boompje opzetten, denk ik.

Dus ik begrijp ook dat er tot op heden geen bereidheid zou bestaan om die statuten op dat punt te herzien of te herinterpreteren op een voor ons gunstige manier.

Zoals ik eerder zei, zijn de parlementen hier zelf aan zet. Dit is geen zaak voor regeringen. Ik vind dan ook niet dat de Vlaamse of de Federale Regering of welke regering dan ook op dit punt een initiatief moet nemen. Ik denk trouwens dat de parlementen dat niet zouden toelaten.

U vraagt of Vlaanderen voldoende zichtbaar is. Wanneer Vlaanderen niet als dusdanig is erkend in de IPU, dan is het inderdaad niet erg zichtbaar, denk ik. Ik heb dat niet onderzocht, maar ik ga daarvan uit. Dat kan ook moeilijk anders vermits de statuten zelf van die organisatie het lidmaatschap van deelstaatparlementen uitsluiten.

In andere internationale parlementaire assemblees zetelen wel volksvertegenwoordigers van deelstaatparlementen. Bijvoorbeeld in parlementaire assemblees van intergouvernementele organisaties zoals de Benelux of de Raad van Europa, kunnen regeringen wel een woordje meespreken.

In de parlementaire assemblee van de Benelux bijvoorbeeld zetelen 5 leden van het Vlaams Parlement. In totaal heeft België 21 leden in dat parlement. De verdeling van die zetels werd vastgelegd in een protocol dat daarover werd gesloten tussen alle parlementen van dit land.

Tot slot kan de zichtbaarheid van Vlaanderen in internationale parlementaire vergaderingen volgens mij op drie manieren worden vergroot. Dat kan op basis van de kwaliteit van het parlementair werk van Vlaamse parlementsleden in parlementaire vergaderingen waar ze wel vertegenwoordigd zijn, of door de wijze waarop in Vlaanderen verkozen federale parlementsleden hun rol opnemen in parlementaire vergaderingen waartoe leden van het Vlaams Parlement geen toegang hebben. Ook zij kunnen het bestaan en de belangen van Vlaanderen ter sprake brengen en wijzen op de rol die Vlaanderen internationaal opneemt. Een

andere mogelijkheid is het vergroten van de toegang voor leden van het Vlaams Parlement in internationale parlementaire vergaderingen. Maar dat is overwegend een aangelegenheid voor de parlementen zelf.

Voor zover het gaat over intergouvernementele organisaties kan dit parlement erop rekenen dat de Vlaamse Regering haar belangen en ambities in rekening brengt zodra daarover tussen de lidstaten het gesprek wordt gevoerd.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord dat mij wel aanstaat. Ik ben blij te vernemen, maar ik had ook niet anders verwacht, dat u de rechtstreekse vertegenwoordiging wel ziet zitten. Uw opmerking dat het een parlementaire aangelegenheid is, is wel degelijk to the point. Dat klopt effectief.

U stelt dat de statuten van de IPU stellen dat enkel federale staten de zogenaamde request kunnen maken. U stelt ook terecht dat er binnen België geen echte hiërarchie bestaat tussen de parlementen en dat we daar inderdaad wel een boompje over zouden kunnen opzetten. Die zogenaamde stellingname vanuit de IPU is dan ook een technische stellingname die volgens mij kan worden omzeild vanuit het federale niveau. Wanneer de parlementen binnen de organisatie van de federale staat afspreken dat die vertegenwoordiging niet meer onrechtstreeks vanuit de Senaat komt maar rechtstreeks vanuit de deelstaten, dat is er mijns inziens niets dat nog kan verhinderen dat een federale staat de Vlaamse volksvertegenwoordigers ook kan voorstellen en dan worden die statuten onmiddellijk omzeild. Minister-president, spreek me tegen wanneer mijn redenering niet klopt.

Ik zal zeker uw voorzet dat dit een parlementaire zaak is en het aan de parlementen toekomt om dit te regelen, ter harte nemen en daar een initiatief rond nemen.

Het voorbeeld van de Benelux tot slot is inderdaad een mooi voorbeeld waar dit wel kan worden georganiseerd. Ik zit zelf ook in die Benelux-Raad, rechtstreeks vanuit dit parlement, zoals ook de heer Vanlouwe. Laat ons hopen dat we in de toekomst op deze manier overal de zaak geregeld krijgen. Dat is een grote wens van mezelf en uit uw antwoord leid ik af dat u zich daar ook wel bij kunt aansluiten.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, ik dank u voor uw duidelijke stellingname, waarbij ik mij volledig aansluit. Het lijkt mij ook correcter dat, aangezien wij ons democratisch draagvlak halen in het deelstaatparlement en we rekening houden met de exclusieve bevoegdheden, er een rechtstreekse vertegenwoordiging zou zijn vanuit Vlaanderen in internationale instellingen.

U merkt terecht op dat dit niet altijd, maar in bepaalde gevallen, een discussie is die niet door de regering moet worden besproken, maar door de parlementen. Toch zou ik graag een onderscheid willen maken in de verschillende instellingen die u hebt geciteerd.

In het Beneluxparlement is Vlaanderen inderdaad – collega Deckmyn en uzelf, minister-president, hebben het reeds aangehaald – rechtstreeks vertegenwoordigd. In de IPU laat men dit niet toe. Maar er zijn twee instellingen op internationaal niveau waar Vlaanderen mijns inziens wel degelijk rechtstreeks en niet onrechtstreeks via de Senaat aanwezig zou kunnen zijn. Ik meen dat het mogelijk moet zijn voor de Conferentie van commissies voor Communautaire aangelegenheden (COSAC) en anderzijds voor het nieuwe orgaan, de parlementaire controlegroep voor Europol. Dat zijn organen die verbonden zijn aan de Europese Unie. Ik verwijs

daarvoor naar verklaring 51 bij het Verdrag van Lissabon. Daarin staat letterlijk, ik citeer: "Het Koninkrijk België verduidelijkt dat, overeenkomstig zijn grondwettelijk recht, zowel de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat van het federaal Parlement als de parlementaire vergaderingen van de Gemeenschappen en Gewesten, in functie van de bevoegdheden die de Unie uitoefent, optreden als componenten van het nationaal parlementair stelsel of als kamers van het nationaal Parlement."

Dat houdt de facto in dat deelstaatparlementen worden aanzien als een onderdeel van een federaal, nationaal parlement. Dat is een verklaring waartoe België zich destijds, bij het Verdrag van Lissabon, heeft verbonden. De Europese Unie is daar niet toe gebonden, maar eigenlijk is België daar wel toe gebonden. Dan denk en hoop ik dat de Federale Regering, maar dus ook de deelstaatregeringen, dit principe blijven verdedigen, zodra er aanduidingen moeten gebeuren, en dat er dus niet onrechtstreeks, maar rechtstreeks vanuit de deelstaatparlementen afvaardigingen kunnen gebeuren in onder andere die twee instellingen.

Voor de overige instellingen zal het er inderdaad op aankomen om de nodige druk te blijven uitoefenen. Ik wil hier geen debat opstarten over de meerwaarde van de Senaat. Maar dat gebeurt ook wel.

De voorzitter: Kunt u afronden?

Karl Vanlouwe (N-VA): Ja, ik rond af. Het grote nadeel van die onrechtstreekse vertegenwoordiging ligt in het feit dat senatoren soms naar vergaderingen moeten gaan zonder dat zij de kennis, expertise of ervaring hebben, wanneer het over bepaalde thema's gaat. Een rechtstreekse vertegenwoordiging vanuit ons Vlaams Parlement, maar dus ook vanuit andere deelstaatparlementen, lijkt mij dan ook meer aangewezen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Het is inderdaad een zeer interessante vraag. Zoals u weet, ben ik ook senator. Stel dat de Senaat ooit wordt afgeschaft, dan zitten we wat dat betreft inderdaad met een probleem. Want nu hebben we via die Senaat, net de kans... Zelf zit ik bijvoorbeeld op die manier in de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa, waar ik dan bovendien de Committee on culture, de commissie Cultuur, kan volgen die ik ook in het Vlaams Parlement volg. Dat is dus eigenlijk perfect. Het zou dan ook jammer zijn dat, stel dat men de Senaat ooit afschaft, we niet meer de kans zouden hebben om ook deel te nemen in die assemblee.

Europol is een federale bevoegdheid. Zolang dat ook federaal is, is het misschien minder relevant. Maar vooral bij een instelling zoals de Raad van Europa vind ik het belangrijk dat we dat op die manier kunnen blijven doen, via de Senaat. Dat moet worden opgelost. Maar wat is het grote probleem? Dat de interne reglementen van die assemblees – ik zal ze even zo noemen – dat niet altijd toelaten.

Zo is dat niet het geval, dat is niet mogelijk bij COSAC waar wij ook aan kunnen deelnemen. Ook is het niet mogelijk om rechtstreeks deelstaatparlementsleden af te vaardigen naar de Raad van Europa, dus dat zou op dat niveau ook geregeld moeten worden. Ik vind dat we daar samen voor moeten blijven ijveren en misschien moeten we op de een of andere manier eens beginnen te lobbyen naar al die instellingen. Daar knelt het schoentje. Zolang dat het daar niet geregeld is, ben ik blij dat de Senaat nog bestaat en dat we op die manier impact kunnen hebben in die vergaderingen allerhande. Er zijn er nog, u hebt ze wellicht allemaal opgenoemd.

Ik wou toch meegeven dat de discussie niet zo eenvoudig is. Net het afschaffen van de Senaat zou ertoe kunnen leiden dat we daar helemaal niet meer in

vertegenwoordigd kunnen zijn omdat de instellingen zelf dat niet toelaten. Het moet verder worden bekeken. Maar ik vind het een interessante discussie en ik klaag niet dat ik als senator daaraan kan deelnemen, integendeel. Het is zeer interessant, ik leer daar ook zeer veel van collega's van de 46 andere lidstaten van de Raad van Europa. Ik heb niet bepaald vragen, dit was gewoon mijn persoonlijk standpunt hieromtrent.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Er zijn geen bijkomende vragen gesteld, dus ik hou het hierbij.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Een beetje aanpikkend op wat mevrouw Brouwers zei: de discussie is inderdaad niet eenvoudig. We moeten natuurlijk nu initiatief nemen in afwachting van de afschaffing van de Senaat. Je zult me niet horen zeggen dat ik vind dat je ondertussen niet onrechtstreeks vertegenwoordigd mag zijn, laat dat duidelijk zijn. Vlaanderen moet vertegenwoordigd zijn. Als we het over cultuur hebben, wat u aangehaald hebt, wijst dat direct op een pijnpunt. Hoe kan Vlaanderen vertegenwoordigd zijn als de Senaat afgeschaft is? Ondertussen moeten wij vanuit deze assemblee zeker initiatieven nemen om ervoor te zorgen dat onze toekomst, als deelstaatarlement, gevrijwaard wordt en dat is ook de reden waarom ik deze vraag wou stellen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het beleid rond het afsluiten van handelsverdragen na kritische geluiden van coalitiepartners – 2965 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Dit was ingediend als een interpellatie, maar het Uitgebreid Bureau heeft beslist om dit om te zetten naar een vraag om uitleg. Deze wordt nu geagendeerd in de commissie.

De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Voorzitter, ik leg me uiteraard neer bij de wijsheid van het Uitgebreid Bureau. Deze vraag had ik naar voren gebracht omdat ik toch links en rechts onduidelijke signalen naar aanleiding van het afsluiten van handelsverdragen gewaarwerd. Ik herinner me ook de discussie vorige week in de plenaire vergadering waar collega Tobback trouwens heel specifiek naar de dissonantie tussen de meerderheidspartijen heeft verwezen. Vandaar dat ik deze vraag stel, want eind maart sprak CD&V-voorzitter Joachim Coens zich uit tegen het handelsakkoord tussen de Europese Unie (EU) en de vier Mercosur-landen (Mercado Común del Sur). De voorzitter van de Vlaamse christendemocraten stelde en ik citeer: "Doorgaans passeren die akkoorden bij ons zonder veel debat. We zijn ook niet tegen wereldhandel, maar we moeten er verstandiger mee omgaan dan in het verleden." Coens lijkt de tweede grootste coalitiepartner in de Vlaamse Regering op deze manier aansluiting te doen vinden bij de aanzwellende kritiek doorheen quasi heel Europa op de manier waarop handelsakkoorden momenteel worden afgesloten. Hij stopt niet weg dat er sprake is van een koerscorrectie.

De afgelopen maanden hebben we kunnen opmerken dat vooral het Mercosur-vrijhandelsakkoord op heftige kritiek kon rekenen vanuit verschillende politieke

hoeken. Zelfs de kleinste coalitiepartner in de Vlaamse Regering, Open Vld, stelde bij monde van collega Rutten dat het akkoord dat voorligt 'absoluut onvoldoende' is. Bij een bezoek van de Europese Commissaris voor handel aan de Kamer op 24 februari werd eveneens duidelijk dat een meerderheid van de partijen in dit land aanzienlijke kritische bedenkingen heeft over het akkoord. Ook elders in Europa groeit de kritiek. Zo spraken onder meer Frans president Macron en Duits Bondskanselier Merkel zich al kritisch uit over het Mercosur-akkoord.

De kritiek op het Mercosur-vrijhandelsakkoord staat echter symbool voor het ontluiken van een andere visie op vrijhandel en de akkoorden die daaromtrent worden gesloten. Getuige hiervan was ook de forse kritiek op het CETA-vrijhandelsverdrag (Comprehensive Economic and Trade Agreement) dat afgesloten werd met Canada in 2016. Dat is zeker in ons land, ons niet onbekend.

Er worden steeds meer bezorgdheden geuit over de nadelen van dergelijke vrijhandelsakkoorden. Niet alleen dreigen door minder strenge arbeids- en milieunormen de lokale productie en tewerkstelling verdrongen te worden en dreigen de vrijhandelsakkoorden net milieuproblemen in derde landen te vergroten, ook maakt men zich zorgen over het uithollen van de nationale soevereiniteit. Dat laatste was een van de grootste bezorgdheden bij het afsluiten van het CETA-vrijhandelsakkoord (Comprehensive Economic and Trade Agreement). Trouwens, als het gaat over het uithollen van de nationale soevereiniteit, is dat voor het Vlaams Belang vaak een element geweest van ons stemgedrag.

Het CETA-verdrag bevatte oorspronkelijk een ISDS-clausule (investor-state dispute settlement) dat investeerders het recht geeft om op eigen houtje een arbitragezaak tegen een andere overheid aanhangig te maken. Dat werd vervangen door een investment court system (ICS) dat meer transparantie en zekerheid zou moeten bieden aan nationale overheden dat ze nog steeds zonder problemen wetgeving met betrekking tot bijvoorbeeld milieu kunnen goedkeuren. Toch blijft de vrees bestaan dat dit zou kunnen leiden tot een zogenaamd 'chilling effect' bij de regelgevende overheden.

Er worden haast aan de lopende band vrijhandelsverdragen afgesloten tussen de Europese Unie en verschillende derde landen en economische blokken. In de pijplijn zit namelijk niet alleen het op dit moment fel gecontesteerde Mercosur-vrijhandelsakkoord, maar er worden ook vrijhandelsakkoorden met bijvoorbeeld Australië, Nieuw-Zeeland en Mexico voorbereid. Het valt dan ook te verwachten dat de Vlaamse Regering in de toekomst nog regelmatig zal worden geconfronteerd met discussies die zeer gelijkaardig zijn aan de onlangs gevoerde over het Mercosur-vrijhandelsakkoord.

In de beleidsnota Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking lezen we dat de Vlaamse Regering het afsluiten door de Europese Commissie van evenwichtige handelsakkoorden en het onderhandelen en afsluiten van nieuwe bilaterale investeringsakkoorden op basis van de nieuwe modeltekst, steunt. De uitspraken van enkele coalitiepartners doen echter de vraag rijzen of de voltallige Vlaamse Regering nog even resoluut achter het afsluiten van dergelijke handels- en investeringsakkoorden door de Europese Commissie staat en daarbij het volste vertrouwen blijft behouden in de wijze waarop de commissie deze onderhandelt en afsluit.

Erg opvallend hierbij is dat coalitiepartner CD&V onlangs nog tegen een voorstel van resolutie van Vooruit heeft gestemd om het handelsakkoord aan te passen. Dit terwijl er op federaal niveau een gelijkaardige resolutie in de maak is die zal worden gesteund door alle regeringspartijen, waaronder dus ook CD&V en Open Vld.

Op termijn dreigt dit verschil in visie een impact te hebben op de werking van de Vlaamse Regering. Een debat ten gronde over de visie van de Vlaamse Regering op het toekomstig handelsbeleid dringt zich dan ook op.

Minister-president, bent u van oordeel dat er een verschil in visie is ontstaan tussen de coalitiepartners in de Vlaamse Regering met betrekking tot het internationaal handelsbeleid en hoe de Vlaamse Regering moet staan ten opzichte van het goedkeuren van handels- en investeringsverdragen afgesloten door de Europese Commissie? Hebt u garanties bekomen van uw coalitiepartners dat zij volmondig achter het huidige Vlaams handelsbeleid blijven staan? Zijn er binnen de meerderheid al gesprekken gevoerd over toekomstige handelsverdragen en de visie die de Vlaamse Regering hierover uitdraagt? Zo ja, over welke handels- en investeringsverdragen ging het en wat werd er besproken?

Zal de Vlaamse Regering een koerswijziging doorvoeren en ijveren voor vrijhandels- en investeringsverdragen die meer rekening houden met het belang van lokale productie, voedselveiligheid, grensoverschrijdende milieuproblematiek en de rechten van werknemers? Hoe ziet u de toekomstige verhoudingen tussen de Federale en Vlaamse Regering met betrekking tot het ratificeren van handels- en investeringsverdragen? Zijn hierover reeds gesprekken geweest met de Federale Regering?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, het is bijna hartverwarmend hoe u erover inzit hoe de Vlaamse Regering met bepaalde kwesties omgaat. Het is aangenaam te horen dat u zo'n grote bezorgdheid aan de dag legt voor de Vlaamse Regering.

Is er een verschil van visie ontstaan? Internationale handel is een van de pilaren van de Vlaamse economie, die tot de meest open economieën ter wereld behoort en sterk geïntegreerd is in de mondiale waardenketens. Daarom zijn internationale handel en een sterk omkaderend handelsbeleid voor Vlaanderen van essentieel belang.

Voor de Vlaamse Regering is en blijft de Europese Unie de eerste en belangrijkste hefboom van het Vlaams buitenlands beleid.

Het gemeenschappelijk handels-en investeringsbeleid van de EU is een essentiële pijler, die ook helpt om Vlaamse bedrijven te ondersteunen in hun internationalisering. Het beleidskader op het vlak van handel en investeringen voor Vlaanderen, gedragen door de Vlaamse Regering, wordt vormgegeven door het regeerakkoord van mijn regering, mijn beleidsnota Buitenlands Beleid en de Vlaamse handels- en investeringsstrategie. Dat laatste document, dat nog dateert van 2016, geldt als referentiedocument voor het handels-en investeringsbeleid van Vlaanderen en is het resultaat van een brede denkoefening in 2016 waarbij ook het maatschappelijk middenveld werd bevraagd. Met de nota worden de belangen, de beleidsdoelstellingen en de beleidsinstrumenten geïdentificeerd, in volle transparantie. De Vlaamse handels- en investeringsstrategie is het vertrekpunt bij het begin van elke standpuntbepaling voor de handelsdossiers, dat verder wordt gevormd in de Werkgroep Europees Handels- en Investeringsbeschermingsbeleid (WEHIB). Het beleidskader voor handel is dus duidelijk afgebakend en politiek onderschreven. We stellen het steeds voorop om feitelijke analyses te maken van deze dossiers.

Dan was er de vraag of ik garanties heb verkregen van mijn coalitiepartners. Zoals ik u heb geschetst, is het kader waarin het Vlaamse handels- en investeringsbeleid wordt vormgegeven duidelijk en zijn de ambities in het regeerakkoord, die door alle regeringspartijen worden onderschreven, helder. Ons gedetailleerd uitgewerkt regeerakkoord lijkt mij de beste garantie voor de verdere positiebepaling in deze legislatuur. Binnen de Vlaamse Regering heb ik geen enkele indicatie dat een of andere partij die uitgangspunten niet meer zou kunnen onderschrijven.

Ik kom dan tot de vraag of er al gesprekken werden gevoerd binnen de huidige regering. In het kader van de grote reflectieoefening van de Europese Commissie om nieuwe lijnen en de politieke richting voor het EU-handelsbeleid op lange termijn vorm te geven, de zogenaamde Trade Policy Review, werd een brede openbare raadpleging georganiseerd. Via de WEHIB werd ook een Vlaamse bijdrage opgesteld en ingestuurd, waar de hele regering eensgezind achter staat. Als algemene kernboodschap heeft de Vlaamse Regering aangegeven dat ze zich inzet voor een toekomstbestendig multilateraal handelssysteem en een ambitieus, modern en assertief handels- en investeringsbeleid, dat onze Vlaamse bedrijven toelaat te internationaliseren en bescherming biedt tegen deloyale concurrentie. Daarbij hebben we oog voor een gelijk speelveld en dragen we bij aan duurzame groei. Wat de toekomstige handels- en investeringsverdragen betreft, zal de Vlaamse Regering zoals steeds pas een finaal oordeel moeten vormen wanneer de procedure voor ondertekening door de EU door de Commissie wordt ingeleid. Voortbouwend op de Vlaamse handels- en investeringsstrategie stellen mijn regering in het regeerakkoord en ik in mijn beleidsnota dat Vlaanderen de Europese Commissie steunt in het afsluiten van ambitieuze en evenwichtige handelsakkoorden die nieuwe marktopeningen creëren voor onze bedrijven, een gelijk speelveld nastreven en ambitieuze hoofdstukken inzake duurzame ontwikkeling bevatten. De analyse van de toekomstige verdragen waarover we ons zullen moeten uitspreken moet dus een antwoord bieden op de vraag of ze ambitieus en evenwichtig zijn.

U vroeg dan of we een koerswijziging zullen doorvoeren. Het Vlaamse handels- en investeringsbeleid zoals vastgelegd in de Vlaamse handels- en investeringsstrategie spreekt zich nu reeds uit voor het afsluiten van evenwichtige handelsakkoorden die marktopeningen creëren voor Vlaamse bedrijven én ambitieuze hoofdstukken bevatten met betrekking tot duurzame ontwikkeling. De Vlaamse Regering erkent reeds sinds jaren het belang van het handels- en investeringsbeleid voor zowel jobcreatie en economische groei als het vormgeven van globalisatie op basis van gedeelde Europese waarden. Vlaanderen beschouwt het gemeenschappelijk handels- en investeringsbeleid van de EU ook als een belangrijke hefboom voor economische groei en duurzame ontwikkeling, die dus ook kan worden gebruikt als een instrument ten dienste van mens en milieu. De thema's die u aanhaalt, zijn inderdaad het onderwerp van discussie binnen de EU, en vanuit Vlaanderen nemen we constructief deel aan deze gedachtewisselingen om te bekijken hoe men het beleid hieromtrent kan versterken.

In haar communicatie over de herziening van het handelsbeleid, de eerder vermelde Trade Policy Review, heeft de Commissie aangekondigd dat er nieuwe voorstellen zouden komen ten aanzien van handel en duurzame ontwikkeling, zoals de opname van een hoofdstuk over duurzame voedselsystemen. Vlaanderen kijkt uit naar de nieuwe voorstellen, en in het bijzonder naar de aangekondigde herziening van het vijftienpuntenactieplan rond handel en duurzame ontwikkeling. Zoals steeds zal mijn regering te gepasten tijde standpunten innemen ten aanzien van de voorstellen volgens de daartoe voorziene procedures.

Uw laatste vraag was hoe ik de toekomstige verhoudingen zie tussen de Federale en de Vlaamse Regering met betrekking tot handelsverdragen. De standpunten die België inneemt over de handelsdossiers op Europees niveau, worden voorafgaand gecoördineerd binnen interfederaal overleg.

Er is zowel op administratief niveau als op politiek niveau regelmatig overleg, waarbij de verschillende belangen worden aangebracht en men tot een geconsolideerd Belgisch standpunt tracht te komen. Het is aan elke regering om een standpunt in te nemen en dat mee te delen. Vlaanderen stelt zich tot doel om constructief deel te nemen, op basis van een uitgebreide analyse die rekening houdt met het hele spectrum aan belangen. Zoals ik al zei in het begin van mijn betoog, Vlaanderen is een open economie, die leeft van internationale handel. Een

op de drie jobs in Vlaanderen is een gevolg van buitenlandse investeringen. Vlaanderen heeft dus alle baat bij een sterk en performant EU-handelsbeleid waarin het zijn belangen open en constructief kan verdedigen. We pleiten er dan ook voor om positieve en constructieve standpunten in te nemen, die ons ook toelaten om op de moeilijke punten onze belangen te verdedigen. Dit punt heeft Vlaanderen de voorbije weken ook regelmatig aangebracht tijdens het interfederaal overleg over de handels- en investeringsdossiers. Dat verloopt niet altijd even makkelijk. Vaak worden door andere regeringen standpunten ingenomen waarin bepaalde belangen sterker doorwegen of zaken naar voren worden geschoven waarvan ik de mogelijke gevolgen voor de uitvoerbaarheid van de ingenomen Belgische posities betreur.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, dank u wel voor uw antwoord. Om daarmee te beginnen waarmee u eindigde, Vlaanderen is inderdaad een exportland en een open economie. We moeten er dus echt zeer aandachtig voor zijn dat we inderdaad een goed en eenduidig beleid voeren. Het is niet zozeer mijn bezorgdheid over de samenhang van de Vlaamse Regering die mij ertoe noopte deze vraag te stellen, maar het feit dat de verschillende signalen die we onlangs hoorden, toch wel wezen op enige dissonantie. Beleid voeren is toch een eensgezinde visie uitdragen, die wordt ondersteund door alle meerderheidspartijen. Wat dat betreft, waren er de jongste tijd toch vreemde geluiden te horen. Vandaar mijn vraagstelling.

Het kader is duidelijk. Dat is het regeerakkoord. Ik had ook niets anders verwacht. Het is ook logisch dat het regeerakkoord de basis vormt voor de meerderheidspartijen, maar ik blijf erop terugkomen: dit strookt toch niet echt met wat ik uw coalitiepartners in het meest recente verleden heb horen zeggen. Voor u is er echter blijkbaar geen vuiltje aan de lucht. U bevestigt dat de meerderheidspartijen op dezelfde lijn staan, waarvan akte.

Ten slotte is er de samenhang met de Federale Regering als het gaat over internationale akkoorden. U zegt dat er voorafgaand interfederaal overleg is met betrekking tot internationale handelsverdragen en dat Vlaanderen constructief wil zijn daarin. Ik wil toch wel waarschuwen voor dat constructief zijn. Ik hoop dat dat niet op hetzelfde neerkomt als de resultaten waarmee we de jongste maanden regelmatig worden geconfronteerd. Dan gaat het over een heel ander dossier, namelijk het coronaoverleg in het Overlegcomité. Vlaanderen komt er daarin regelmatig bekaaid af. Minister-president, als er dus wordt ingezet op voorafgaand interfederaal overleg, dan vind ik dat u daar zeker fors op uw strepen moet blijven staan, gezien de economische positie van Vlaanderen. U moet er inderdaad op een eensgezinde manier voor zorgen dat onze open economie er zeker niet slechter van afkomt.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Voorzitter, ik wil me graag even aansluiten, al ga ik eigenlijk niet zo heel veel meer zeggen dan wat ik afgelopen woensdag ook in de plenaire vergadering heb gezegd. Toen wou collega Tobback enigszins doorzichtig een beetje een wig drijven, of iets naar voren brengen dat er eigenlijk niet is. Mijnheer Deckmyn, in tegenstelling tot collega Tobback was u wel present, dacht ik, op de hoorzittingen en heel wat besprekingen die we hierover hebben gehad. Ik moet toch zeggen dat de conclusies die u nu als vraagsteller lijkt te trekken, er echt wel niet zijn. Wij zijn altijd bijzonder genuanceerd geweest. Het gaat ook niet alleen over het handelsverdrag, maar over een globaal akkoord. Dat weten we ook. De gesprekken daarover lopen inderdaad al enkele decennia, en 2020 is een andere tijd dan 1999.

Maar dat neemt natuurlijk niet weg dat ik de argumenten waarmee de minister-president zijn antwoord is gestart, ook als eerste heb gebruikt vorige week woensdag in de plenaire vergadering en ook in de hoorzittingen, die ik bovendien bijzonder interessant vond. Er heeft niemand gezegd dat hij tegen een bepaald verdrag is, maar we zijn het erover eens dat er bijstellingen moeten gebeuren, vandaar ook die hoorzittingen. Vanaf het prille begin van de Mercosur-besprekingen en -hoorzittingen was het duidelijk dat we een van de meest open economieën van Europa zijn. We zijn gebaat bij export.

We hebben het hier al gehad over de Senaat in deze commissie. Daarnet had u het over een resolutie in de Kamer die er overigens nog niet ter bespreking voorligt. Ik verwijs naar een resolutie over het handelsbeleid dat deze meerderheid naar voren heeft gebracht en goedgekeurd en die overigens perfect aangeeft dat we op dezelfde lijn zitten. Dat neemt niet weg dat dit dossier in veel Europese lidstaten en ook binnen België nog onderwerp van debat is om een zo goed mogelijk evenwichtig en ambitieus globaal akkoord af te kunnen sluiten.

U neemt akte van het antwoord van de minister-president. Ik doe dat ook. Ik hoorde daar ook geen verrassingen in. Ik maak van de gelegenheid gebruik om me daarbij aan te sluiten, net zoals vorige week en in de hoorzittingen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister-president, ik wil ook even aansluiten om te zeggen dat onze fractie volledig achter het Vlaamse regeerakkoord staat, zoals u daarnet ook hebt geduid, en achter de standpuntbepaling die u hier ook hebt omschreven. Wat betreft collega Deckmyn en de verwijzing naar het federale niveau, zou ik de informatie toch even checken. Ik denk dat de informatie dat we allemaal op dezelfde lijn zitten om de resolutie daar goed te keuren, niet helemaal correct is.

Voor de rest klopt het wat collega Jans zegt. Het onderhandelingsmandaat van Mercosur dateert al van de vorige eeuw, namelijk 1999. Ondertussen heeft de wereld niet stilgestaan. Het is niet meer dan normaal dat we een update vragen volgens de huidige normen en waarden en dat we de bedrijven en landbouwers in de Mercosur-landen moeten vragen om hun 'fair share', hun maatschappelijke verantwoordelijkheid, te dragen. Dat is cruciaal om het 'level playing field' te garanderen en onze Vlaamse economie te versterken.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Ik ben blij om aan collega Deckmyn en aan alle collega's te laten horen en zien dat de Vlaamse meerderheid op een lijn zit vanwaar ze de leiding wil nemen voor nieuwe handelsakkoorden. Daarmee kan ze ook samen met Europa eigen normen en standaarden bepalen. Dat is een heel goede zaak.

We mogen ook niet vergeten dat we vandaag in een geopolitieke onzekerheid zitten. Er is vandaag een groeiend protectionisme. Op dat moment is pleiten voor vrijhandel wellicht niet het meest sexy, maar volgens mij meer dan nodig voor een open economie. Dat heeft de minister-president duidelijk naar voren gebracht. Op dat moment heb je geen handelsconflicten en het is zeker ook een hefboom voor welvaart, stabiliteit maar ook voor vrede. We vergeten dat al te gemakkelijk. Ik denk dat Vlaanderen en ook Europa op dat vlak voor een grote uitdaging staan.

Ik hoop dat niet alleen de coalitiepartners, maar ook de andere leden van het Vlaams Parlement daarover niet ideologisch vooringenomen zijn, onze economie, onze welvaart en dus ook ons welzijn een warm hart toedragen en beseffen dat die open economie, en dus die export en die handels- en investeringsakkoorden broodnodig zijn om onze welvaart en ons welzijn te garanderen.

Wat Mercosur betreft is ons standpunt altijd duidelijk geweest. We zijn heel tevreden dat er een aantal elementen over duurzaamheid in staan. Als we met een aanvullend protocol meer afdwingbare afspraken kunnen maken, doen we dat graag, maar dat is iets anders dan over alles opnieuw te onderhandelen. Tot daar, voorzitter, onze visie daarover.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u wel. Ik ben natuurlijk heel verheugd dat de leden van de meerderheid hier duidelijk antwoorden dat ze op één lijn zitten wat dit betreft. Verder waren er geen bijkomende vragen, dus heb ik ook niets bijkomends aan te brengen.

De voorzitter: Mijnheer Deckmyn, nog een slotwoord? Neen?

De vraag om uitleg afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maarten De Veuster aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de heroriëntering van de samenwerking met Zuid-Afrika – 2978 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer De Veuster heeft het woord.

Maarten De Veuster (N-VA): Minister-president, op 12 november stelde ik u een schriftelijke vraag over de landenstrategie voor ontwikkelingssamenwerking Vlaanderen-Zuid-Afrika en de heroriëntering naar een nieuwe vorm van samenwerking. De huidige landenstrategienota voor ontwikkelingssamenwerking loopt dit jaar af. Vanaf 2022 wordt Zuid-Afrika echter niet langer als een ontwikkelingsland beschouwd, maar wordt er gezocht naar andere vormen van samenwerking op politiek, economische en diplomatiek vlak.

De heroriëntering van de samenwerking, zo beklemtoonde u in uw antwoord, is voorwerp van gezamenlijk overleg tussen Vlaanderen en Zuid-Afrika. Het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken zal met verschillende beleidsdomeinen een prioriteitsbepaling en afstemming organiseren over deze nieuwe relatie met Zuid-Afrika. De belangrijkste hoofddassen van de samenwerking legde u intussen op 19 maart 2021 in een nota aan de Vlaamse Regering voor. Een week voordien werd ook de 'Evaluatie van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in Zuid-Afrika met het oog op een vernieuwde bilaterale samenwerking' aan de Vlaamse Regering medegedeeld. In deze nota wees u erop dat de twee eerder afgesloten samenwerkingsverbanden met Zuid-Afrika hebben gezorgd voor een sterke formele band die steunde op de al langer bestaande culturele verbondenheid tussen Zuid-Afrika en Vlaanderen, waardoor er in heel wat uiteenlopende domeinen overheidssamenwerking mogelijk werd. Die samenwerking werd nadien verder uitgewerkt in die drie landenstrategienota's, in het kader van ontwikkelingssamenwerking. Dat was tussen 2002 en 2021.

Verder wordt er volgens de beleidsnota Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking gestreefd naar een sterke politiek-economische en diplomatieke samenwerking in de brede zin, zodat deze samenwerking geen beroep meer doet op middelen van ontwikkelingssamenwerking. De nieuwe samenwerking wordt dus volgens deze nota zeer breed gezien. Niet onbelangrijk hierbij is de zin: "Daarnaast zal de culturele uitwisseling, die initieel mee de aanleiding heeft gegeven tot samenwerking, uiteraard de toekomstige relatie met Zuid-Afrika blijven kleuren." In uw brief aan mevrouw Naledi Pandor, minister van Buitenlandse Relaties en

Samenwerking van Zuid-Afrika, benadrukte u trouwens dat de nieuwe samenwerking gefocust zal zijn op socio-economische en culturele samenwerking, en natuurlijk ook met een politieke dialoog in het pakket.

Een belangrijk element is dat u ook pleit voor een correcte afwikkeling van de engagementen die genomen zijn op het vlak van ontwikkelingssamenwerking, in de huidige lopende landenstrategie. Onze belangrijkste conclusie is dat deze overgang tijd vergt en daarom bij voorkeur niet abrupt moet eindigen. Goede mogelijkheden voor het behalen van duurzame resultaten kunnen verloren gaan als die financiering te snel wordt afgebouwd.

Daarom deze vragen. Kunt u een stand van zaken geven van de gesprekken tussen Vlaanderen en Zuid-Afrika in verband met nieuwe vormen van samenwerking? In welke sfeer verlopen deze gesprekken? Kunt u in grote lijnen al een stappenplan, een tijdspad, aangeven?

Is de scope van de nieuwe samenwerking met Zuid-Afrika al afgelijnd?

Verder, en toch wel belangrijk: in welke mate zal culturele en academische samenwerking met Zuid-Afrika een plaats krijgen in onze nieuwe relatie? Zal hierbij prioriteit gegeven worden aan een doorgedreven samenwerking met de Afrikaans-talige gemeenschap?

Officieel eindigt de huidige samenwerking eind 2021 en zouden er dus geen middelen voor ontwikkelingssamenwerking meer voorzien zijn in de begroting 2022. Maar blijkbaar loopt de uitfasering van die samenwerking toch nog een tijdje door. Wat zal hiervan de impact zijn op volgende begroting en dan vooral op het budget voor ontwikkelingssamenwerking?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Op 11 maart jongstleden heb ik een gesprek gehad met de ambassadeur van Zuid-Afrika. Tijdens dat gesprek kon ik vaststellen dat ook Zuid-Afrika uitkijkt naar een vernieuwde relatie met Vlaanderen, met een overgang van ontwikkelingssamenwerking naar een meer gelijk partnerschap met politieke, economische en diplomatieke samenwerking.

Zowel Vlaanderen als Zuid-Afrika wil op dezelfde thema's focussen in deze her-nieuwde samenwerking. Ik kom daar nog op terug in het antwoord op uw tweede vraag.

Vlaanderen legt zich momenteel toe op de lopende projecten in Zuid-Afrika en wil deze tijdig en met een goed resultaat afronden. Tegelijk wordt op administratief niveau werk gemaakt van de initiatie van nieuwe vormen van samenwerking, zoals beoogd in de regeringsbeslissing van 19 maart jongstleden.

De sectoren die ambassadeur Xasa vernoemde in de gesprekken, zijn ook interessant voor Vlaanderen. Er wordt gezocht naar interessante projecten in deze sectoren om uit te zoeken welke er het interessantst zouden zijn om rond samen te werken.

Sowieso is er ruimte voor dialoog en debat in deze geheroriënteerde relatie. Zowel Vlaanderen als Zuid-Afrika kijkt uit naar een nieuwe vergadering van de Vaste Gemengde Commissie ter uitvoering van het verdrag. Er wordt onderzocht of die nog dit jaar kan plaatsvinden, dan wel begin volgend jaar, en of de vergadering fysiek zou kunnen plaatsvinden, of digitaal moet verlopen.

Ik neem mij ook voor spoedig een bezoek te brengen aan Zuid-Afrika. Het staatsbezoek aan Zuid-Afrika dat voor dit najaar werd gepland werd inmiddels uitgesteld.

Ik bekijk of het in de plaats daarvan mogelijk is om een eigen Vlaamse missie naar Zuid-Afrika te ondernemen, waarbij de focus zal liggen op die brede, allesomvattende en volwaardige samenwerking. Uiteraard zal veel afhangen van wat mogelijk is in het licht van de ontwikkeling van de pandemie en de vaccinatie daartegen, zowel hier als in Afrika.

In mijn nota aan de Vlaamse Regering schreef ik het volgende: "Economische samenwerking wint in de nieuwe relatie aan belang. Naast handel en investeringen zal er ook worden gefocust op innovatie, onderzoek en ontwikkeling, sociale en circulaire economie, de vierde industriële revolutie en de blauwe economie. Ook zullen de grote thema's die de internationale diplomatieke agenda beheersen een plaats krijgen in de nieuwe samenwerking: klimaat, migratie, digitalisering, mensenrechten en goed bestuur."

Uit de gesprekken met de ambassadeur bleek dat er voor zowel Zuid-Afrika als Vlaanderen nood is aan samenwerking op het vlak van handel, cultuur, toerisme, wetenschap, technologie en innovatie. De ambassadeur legde verder de nadruk op het belang van jobcreatie, aangezien de werkloosheid, en dan vooral de jeugdwerkloosheid, erg hoog is in Zuid-Afrika. Ook de studentenuitwisselingprogramma's en kmo's zijn voor de ambassadeur belangrijk in de nieuwe samenwerking.

In het licht van de COVID-19-vaccinatie zou eventueel ook knowhow, kennis- en expertisedeling met Zuid-Afrika kunnen worden overwogen. Zuid-Afrika is namelijk vragende partij in de World Trade Organization (WTO) voor een snellere verdeling van vaccins door het tijdelijk opschorten van het TRIPS-akkoord (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights).

Culturele en academische uitwisseling zullen een belangrijke positie blijven innemen in de toekomstige Vlaams-Zuid-Afrikaanse relaties. In mijn gesprek met ambassadeur Xasa op 11 maart heb ik meegedeeld dat samenwerking rond cultuur hoog op de agenda staat. In samenspraak met mijn Departement Cultuur, Jeugd en Media zal ik daarom de geografische scope en prioriteiten van het Vlaams internationaal cultuurbeleid bekijken. De taalverwantschap met een van de talen van Zuid-Afrika speelt daarbij zeker een rol.

Ambassadeur Xasa gaf reeds aan dat de studentenuitwisselingsprogramma's belangrijk zullen blijven in de geheroriënteerde relatie.

2021 is het laatste jaar waarin nieuwe projecten worden vastgelegd op de begroting, goed voor ongeveer 5 miljoen euro aan nieuwe engagementen. Zoals bij bijna alle ontwikkelingsprojecten wordt ingezet op meerjarenfinanciering. Het is immers praktisch onhaalbaar en onwenselijk dat een project van pakweg anderhalf miljoen euro in hetzelfde jaar wordt uitgevoerd als waarin het is opgestart. De betalingskredieten lopen dus nog door tot het saldo is uitgekeerd.

We werken met tussentijdse betalingen, waarbij de uitbetaling van een schijf steeds afhankelijk is van de geboekte vooruitgang en de verantwoording van de uitgaven door de partner. Dit maakt deel uit van het risicobeheersmechanisme dat door mijn diensten is opgezet. Het is dus zo dat de Vlaamse vertegenwoordiger voor ontwikkelingssamenwerking in Zuid-Afrika nog een tijd op post blijft om de goede uitvoering van de eerder opgestarte projecten – de Landenstrategienota III – op te volgen.

Het beëindigen van de Landenstrategienota eind 2021 heeft tot gevolg dat vanaf 2022 geen nieuwe vastleggingskredieten voor Zuid-Afrika beschikbaar zullen zijn op de begroting voor ontwikkelingssamenwerking. Er zijn na 2021 wel nog betalingskredieten nodig voor de vereffening van eerder aangegane engagementen.

De voorzitter: De heer De Veuster heeft het woord.

Maarten De Veuster (N-VA): Minister-president, ik dank u voor uw antwoorden. Ik ben vooral blij dat u het belang erkent van culturele en academische uitwisseling en dat die samenwerking daarom hoog op de agenda staat, samen met alle andere domeinen.

Ik heb nog een kleine bijkomende vraag. De onderhandelingen met Zuid-Afrika worden gevoerd door het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken. Dat betekent in de praktijk dat vooral de Vlaamse Regering, uw kabinet en de administratie, hierbij betrokken zijn. Ik hoor u zeggen dat er ruimte is voor dialoog. Is er dan ook nog ruimte voor input vanuit het Vlaams Parlement en vanuit deze commissie Buitenlands Beleid? En indien ja, hoe zal dat in de praktijk verlopen?

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, de Landenstrategienota voor ontwikkelingssamenwerking loopt inderdaad af wat betreft Zuid-Afrika, dat een andere status krijgt. Enerzijds zult u de politiek ten aanzien van Zuid-Afrika heroriënteren. Maar anderzijds – in het vorige debat heb ik u daar ook al over aangesproken – zult u uw blik werpen op landen in Noord-Afrika, om, in het kader van ontwikkelingssamenwerking, te bekijken hoe men een nieuwe werking kan ontwikkelen die gepaard kan gaan met emigratiebeperkende initiatieven in het noorden van Afrika.

Minister-president, hebt u er al zicht op met welke landen u wilt samenwerken? Wat is daar eventueel de stand van zaken?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, ook ik zal het heel kort houden. Het is in ieder geval positief dat de noemer 'ontwikkelingsland' wegvalt en dat we dus effectief een nieuw pad kunnen bewandelen. Dat pad zal worden hernieuwd en zal veel breder zijn. U haalde daarnet economie, innovatie en digitalisering aan, en ook de zachtere luiken als onderwijs, cultuur en mensenrechten. We hebben nog heel wat werk voor de boeg. Maar we staan nu aan de start en kunnen nu mee het roer in handen nemen. We zullen daar heel hard aan meewerken.

Ik ben ook nog benieuwd naar de Landenstrategienota Vlaanderen-Mozambique. Dat ligt wel wat uit de scope van deze vraag. Ik zal u daarover dan een schriftelijke vraag stellen. Of misschien kan ik aan de voorzitter de suggestie doen om rond die samenwerking een algemene toelichting te organiseren? Zo kunnen we wat breder van gedachten wisselen rond Vlaanderen en zijn activiteiten inzake ontwikkelingsamenwerking. Dat is wellicht voor de regeling der werkzaamheden, ik leg het hier even op tafel.

De voorzitter: We nemen uw suggestie mee in de regeling der werkzaamheden.

Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Input vanuit het parlement is natuurlijk altijd mogelijk. In principe is dit een bespreking tussen landen op basis van de uitvoerende macht. Maar het staat het parlement natuurlijk vrij om daarover suggesties te doen in onze richting.

Mijnheer Deckmyn, de besprekingen over de heroriëntatie van ontwikkelingsamenwerking naar dat derde land, zijn nog bezig. Het zal niet meer zo lang duren vooraleer die worden afgerond en we daarover concreet kunnen worden.

De voorzitter: De heer De Veuster heeft het woord.

Maarten De Veuster (N-VA): Voorzitter, ik houd het heel kort. We zien wel hoe het verder loopt. We volgen het uiteraard verder op. Desnoods, als het opnieuw mogelijk is, moeten we mee op missie met een delegatie van deze commissie. Dat is ook nog altijd een optie.

Minister-president, ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.